

Introducció a l'Antropologia Social i Cultural

Codi: 100010

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500239 Història de l'Art	FB	1	1
2500240 Musicologia	FB	1	1
2500241 Arqueologia	FB	1	1
2500246 Filosofia	FB	1	2
2500501 Història	FB	1	2
2501002 Geografia i Ordenació del Territori	FB	1	1
2502758 Humanitats	FB	1	2
2503710 Geografia, Medi Ambient i Planificació Territorial	FB	1	2

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Maria Teresa Tapada Berteli

Correu electrònic: Teresa.Tapada@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: Sí

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: Sí

Equip docent

Jordi Castellvi Girbau

Claudio Milano

Teresa Habimana Jordana

Paula Escribano Castaño

Cristina Rodríguez Reche

Andrea Garcia-Santesmases Fernandez

Isidoro Ruíz Haro

Irina Casado Aijón

Alice Marie-Sophie van den Bogaert

Prerequisits

Aquesta assignatura no té prerequisits.

Objectius

La Introducció a l'Antropologia Social i Cultural és una assignatura de 6ECTS considerada de Formació Bàsica, programada a la UAB per al primer curs dels estudis de Grau d'Arqueologia, de Musicologia, d'Història de l'Art i un grup en anglès -grups 1,2, 3, 4 al primer semestre -, i dels Graus d'Humanitats, de Filosofia, d'Història i de Geografia, Medi Ambient i Planificació territorial -grups 5, 6, 7, 8 i 9 al segon semestre.

L'objectiu de l'assignatura és oferir una primera aproximació a l'Antropologia Social i Cultural i a la perspectiva antropològica d'anàlisi basada en l'afirmació de l'existència d'una humanitat compartida i a l'hora diversa. Es tracta d'una panoràmica general a la disciplina, incloent-hi els seus objectes d'estudi -anàlisi de les cultures i la seva diversitat-, la seva trajectòria històrica, la metodologia i les tècniques d'investigació, -el treball de camp-, les seves principals àrees d'estudi i algunes de les seves aplicacions al món contemporani.

Es vol il·lustrar etnogràficament la diversitat cultural humana, discutir conceptes i explicacions teòriques sobre la mateixa, abordar alguns textos d'autors clau -tant clàssics com contemporanis- i reflexionar críticament al voltant de l'estudi científic de les diferències socioculturals i de la construcció de la desigualtat, així com desenvolupar perspectives crítiques per construir una convivència igualitària.

Aquesta assignatura ofereix mitjançant sis temes, una visió introductòria a l'antropologia com a disciplina, a la construcció sociocultural de les diferències i a alguns dels camps particulars en els quals aquesta es manifesta: el parentiu, l'economia, la política o la religió. Finalment, pretén també aproximar-se a una forma de mirar i analitzar el món sense caure en plantejaments simplistes i en postures excloents o reduccionistes per a l'explicació de les societats i les cultures humanes.

Competències

Història de l'Art

- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Musicologia

- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Arqueologia

- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Filosofia

- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Història

- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Geografia, Medi Ambient i Planificació Territorial

- Demostrar habilitats d'autoanàlisi i autocrítica.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Utilitzar el llenguatge científic i professional propi de les ciències socials.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar un fet d'actualitat des de la perspectiva antropològica.
2. Aplicar el coneixement de la variabilitat cultural i de la gènesi d'aquesta per evitar les projeccions etnocèntriques
3. Aplicar el coneixement de la variabilitat cultural i de la gènesi d'aquesta per evitar les projeccions etnocèntriques.
4. Aplicar el coneixement de la variabilitat cultural i de la gènesi d'aquesta per evitar les projeccions etnocèntriques.
5. Aplicar el coneixement de la variabilitat cultural i de la gènesi d'aquesta per evitar les projeccions etnocèntriques
6. Aplicar el coneixement de la variabilitat cultural i de la gènesi d'aquesta per evitar les projeccions etnocèntriques.
7. Demostrar habilitats d'autoanàlisi i autocrítica.
8. Enumerar les teories sobre l'espècie humana i posar-les en relació amb la producció de la societat i la cultura
9. Enumerar les teories sobre l'espècie humana i posar-les en relació amb la producció de la societat i la cultura.
10. Establir una planificació per desenvolupar un treball sobre la matèria
11. Establir una planificació per desenvolupar un treball sobre la matèria.
12. Expressar-se eficaçment aplicant els procediments argumentatius i textuals en els textos formals i científics
13. Expressar-se eficaçment aplicant els procediments argumentatius i textuals en els textos formals i científics.
14. Fer presentacions orals utilitzant un vocabulari i un estil acadèmics adequats
15. Fer presentacions orals utilitzant un vocabulari i un estil acadèmics adequats.
16. Fer servir la terminologia adequada en la construcció d'un text acadèmic.
17. Fer servir la terminologia i l'estil adequats a l'hora de construir un text acadèmic.
18. Identificar la variabilitat transcultural dels sistemes econòmics, de parentiu, polítics, simbòlics i cognitius, educatius i de gènere, i la teoria antropològica que hi fa referència.
19. Identificar les teories relatives a les acepcions del concepte de cultura
20. Identificar les teories relatives a les acepcions del concepte de cultura.
21. Identificar les teories relatives a les acepcions del concepte de cultura
22. Identificar les teories sobre l'espècie humana
23. Identificar les teories sobre l'espècie humana en la seva relació amb la producció de la societat i la cultura
24. Identificar les teories sobre l'espècie humana en la seva relació amb la producció de la societat i la cultura.
25. Interpretar la diversitat cultural a través de l'etnografia
26. Interpretar la diversitat cultural a través de l'etnografia.
27. Interpretar les relacions entre diferents societats i cultures aplicant els conceptes propis de l'antropologia.
28. Resoldre problemes de manera autònoma.
29. Utilitzar el llenguatge científic i professional propi de les ciències socials.
30. Utilitzar els conceptes bàsics de l'Antropologia Social i Cultural per a la comprensió de les relacions entre diferents societats i cultures
31. Utilitzar els conceptes bàsics de l'antropologia social i cultural per comprendre les relacions entre diferents societats i cultures
32. Utilitzar els conceptes bàsics de l'antropologia social i cultural per comprendre les relacions entre diferents societats i cultures.

Continguts

L'assignatura Introducció a l'Antropologia Social i Cultural és una primera aproximació a l'estudi de la variabilitat sociocultural humana, des d'una perspectiva comparativa. Al llarg del semestre es presenten i desenvolupen els conceptes bàsics i els temes clau de l'Antropologia Social i Cultural. Es tractaran els àmbits temàtics clàssics, s'introduiran les perspectives antropològiques sobre diferència i desigualtat i alguns dels desenvolupaments més recents de la disciplina. Mitjançant l'estudi de casos etnogràfics que permeten il·lustrar la diversitat cultural i posen de manifest els contrastos i similituds amb el propi context sociocultural, i amb el suport de materials de lectura i audiovisuals, els i les estudiants assoliran un coneixement bàsic sobre la disciplina antropològica.

Tema 1. Introducció. La disciplina antropològica.

- L'antropologia en el camp de les ciències humanes i socials.
- Breu història de la disciplina: algunes aproximacions teòriques en antropologia.
- Objecte, mètode i tècniques de l'antropologia.
- L'etnografia i el treball de camp.
- Conceptes fonamentals: cultura, diversitat, etnocentrisme, relativisme, diferència i desigualtat.
- Altres conceptes relacionats.

Tema 2. Economia i subsistència.

- Modes, formes i relacions de producció.
- Reciprocitat, redistribució i intercanvi.
- Comerç, diners, mercat i circulació de béns i serveis.
- Consum.

Tema 3. Família i parentiu.

- Què és el parentiu?
- Matrimoni i estructures familiars: tipus, funcions, transformacions.
- Xarxes de parents, llinatges i parenteles. Territorialitat.
- Filiació i aliança. Incest i exogàmia.
- Gènere, regulació de la sexualitat i organització de la procreació.

Tema 4. Poder i autoritat.

- L'antropologia política i l'estudi dels sistemes de regulació i control social.
- Tipus d'organització política: bandes, tribus, cabdillatges, estats.
- Teories sobre l'origen i l'evolució de l'Estat.
- Autoritat, legitimitat, simbolisme i poder.

Tema 5. Sistemes de creences, simbolisme i ritual.

- Universalitat del fenomen religiós.

- Varietats d'experiències religioses: xamanisme, màgia, bruixeria. Altres conceptes relacionats.
- El sagrat i el profà.
- Mitologia.
- Símbols, rituals i rites de pas.

Tema 6. Anàlisi antropològica i societats contemporànies.

- L'antropologia dels móns contemporanis.
- Alguns desenvolupaments recents des de l'antropologia.

Metodologia

- Totes les activitats de formació estan programades i els exercicis d'avaluació tenen una data límit de lliurament que s'haurà de complir.
- El treball per part dels estudiants consisteix fonamentalment en la recerca i anàlisi d'informació, la realització de les lectures, treballs i comentaris corresponents i la participació en els debats guiats.
- Les lectures s'orienten a la preparació de tres formes bàsiques d'avaluació: discussió en debats (presencials o virtuals) de proposat) i assaigs temàtics. S'entén que les lectures també formen part del temari avaluat a través de l'examen.
- Els diferents exercicis seran retornats corregits amb comentaris i orientacions per a la seva reformulació, si es considerés pot intervenir com un participant més.
- L'estudiant ha de tenir en compte que el Campus Virtual és l'espai a través del qual es notifiquen informacions fonamentals (incidències, novetats, etc.). Per tant, és responsabilitat seva estar atent a les notícies i informacions que es vagin penjant.
- Les principals eines que s'utilitzaran en el campus virtual seran les següents: Material docent (on es poden trobar les lectures i les activitats establertes de lliurament, permet penjar el treball en un arxíu i rebre l'avaluació i els comentaris i les reaccions a d'altres comentaris). El professorat indicarà si fa ús d'altres eines disponibles en el Campus Virtual.

Activitats formatives

Tipus: Dirigides			
Classes teòriques i pràctiques dirigides pel professorat	60	2,4	1, 6, 15, 20, 27, 31
Tipus: Supervisades			
Presentació oral i proves escrites	7,5	0,3	1, 6, 13, 15, 16, 20, 27, 28, 31
Tipus: Autònomes			
Treball individual/grup. Cerca documentació, estudi textos i preparació de treballs	21,5	0,86	1, 6, 13, 15, 16, 18, 20, 27, 28, 31

Avaluació

Avaluació

El sistema d'avaluació s'organitza en tres mòduls, cadascun dels quals té assignat un pes específic a la qualificació final. La proposta que cada professor o professora elabori i que lliurarà als estudiants el primer dia de classe, s'ajustarà d'acord amb aquesta distribució; tant en relació amb la modalitat d'avaluació, com en relació amb el valor que s'atorgui a cada mòdul. Cada mòdul pot preveure més d'una activitat avaluadora

(sempre ajustant-se als mínims i màxims previstos). La proposta d'avaluació de l'assignatura haurà d'incloure en detall les diferents tasques d'avaluació i el valor de cadascuna d'elles. En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professor o professora informará l'alumnat via Moodle del procediment i data de revisió de les proves d'avaluació.

Els tres tipus de modalitats avaluadores amb els mínims i màxims previstos són els següents:

- 1) MÒDUL DE PROVES ESCRITES. Poden ser una o més proves escrites i de diferent tipus i característiques. El seu valor oscil·la entre el 30% i el 50% de la nota final.
- 2) MÒDUL DE PARTICIPACIÓ en discussions de grup i presentacions públiques de treball a l'aula. Valor entre el 20% i el 40% de la nota final.
- 3) MÒDUL DE LLIURAMENT DE TREBALLS. En aquest mòdul s'avaluaran un o més treballs que poden ser individuals o en grup, basats en una monografia o bibliografia específica establerta per cada professor/a. Valor entre 20% al 40% de la nota final.

Requisits per tenir dret a reavaluació

- Per poder participar en el procés de reavaluació de l'alumnat ha d'haver estat prèviament avaluat (no necessàriament aprovat) en un conjunt d'activitats, el pes de les que ha d'equivaler a un mínim de 2/3 parts de la qualificació total, és a dir, un 60% de la nota final.
- A més el professor/a responsable de l'assignatura pot exigir haver obtingut una qualificació mínima en la mitjana de l'assignatura; que en cap cas pot superar els 3,5 punts. Aquesta mesura s'aplicarà o no a criteri de professor/a responsable.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència de l'procés disciplinari que es pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació un MATEIXA assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0. (Article 116. Resultats de l'avaluació, modificat per acord de Consell de Govern de 19 de març de 2015).

Avaluació en cas de no-presencialitat

En el cas que les proves no es puguin fer presencialment, s'adaptarà el seu format (sense alterar el seu ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i / o discussions d'exercicis a través d'Teams etc. El professor o professora ha de vetllar per assegurar l'accés de l'estudiantat a aquests recursos o li ofereirà altres alternatius que estiguin al seu abast.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Lliurament de treballs. Ressenyes i comentari crític monografia	30-50%	20	0,8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32
Participació discussions grup i presentació treballs. Fòrum-debat	10-20%	6	0,24	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32
Proves escrites i comentaris de textos	40-50%	35	1,4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32

Bibliografia

Bibliografia

Manuels

AADD (1993) *Diccionari d'Antropologia*. Barcelona, TERMCAT.

AUGE Marc, COLLEYN Jean-Paul (2005) *Que es la antropologia*. Barcelona, Paidós.

BARRET, Stanley R. (1997) *Anthropology: A student's guide to Theory and Method*, Toronto, University of Toronto Press.

BOHANNAN, Paul. (1996) *Para raros, nosotros: introduccion a la antropologia cultural*, Madrid, Ediciones Akal.

BOHANNAN, Paul y GLAZER, M. (eds.) (1992) *Antropología: lecturas*. Madrid: McGraw-Hill.

BOIVIN, Mauricio F. , ROSATO, Ana y ARRIBAS, Victoria (1998) *Constructores de Otrredad. Una introduccion a la Antropologia Social y Cultural*, Buenos Aires: Eudeba

EMBER, Carol (2003) *Introduccion a la Antropologia. Madrid, McGraw-Hill*

EMBER, Carol R. y EMBER, Melvin (2004) *Antropologia cultural*. Madrid: Prentice Hall.

HARRIS, Marvin (2004) *Introduccion a la Antropologia General. Madrid, Alianza Editorial*.

HARRIS, Marvin (1999) *El desarrollo de la teoria antropologica: historia de las teorias de la cultura*. Madrid, Siglo XXI.

HENDRY, Joy. (1999) *An Introduction to Social Anthropology. Other People's Worlds*, Macmillan Press, London.

KOTTAK, Conrad Phillip (2002) *Antropologia cultural. Espejo para la humanidad*, Madrid: McGraw-Hill.

LAURTHE-TOLRA, Pierre y WARNIER, Jean-Pierre (1998), *Etnologia y Antropologia*. Madrid: Akal

LISON Carmelo (ed.) (2007) *Introduccion a la Antropologia Social y Cultural. Teoria, metodo y practica*. Madrid, Akal.

LLOBERA, Josep Ramon (1999) *Manual d'antropologia social : estructura i evolucio de les societats humanes*. Edicions de la Universitat Oberta de Catalunya : Pòrtic, Barcelona

BIBLIOGRAFIA GENERAL

ANDERSON, Benedict. (1983) *Imagined Communities. Reflections on the Origin and Spread of Nationalism*, Verso, London.

APPADURAI, Arjun (1996) *Modernity at large. Cultural dimensions of globality*. London, Routledge.

AUGE, Marc (1995) *Hacia una antropologia de los mundos contemporaneos*, Barcelona: Gedisa.

BARAÑANO, Ascención; GARCÍA, José Luis; CATEDRA, María; DEVILLARD, Marie J. (eds.) (2007) *Diccionario de relaciones interculturales*. Madrid: Editorial Complutense.

BARLEY, Nigel (1999) *El antropologo inocente*. Barcelona, Anagrama.

BARNARD, Alan (2000) *History and Theory in Anthropology*, Cambridge University Press, Cambridge.

BARTH, Fredrik. (1969) *Ethnic Groups and Boundaries. The Social Organization of Culture Difference*, Scandinavian University Press.

BAUMAN, Richard (ed.) (1992) *Folklore, Cultural Performances and Popular entertainments. A Communications-centered Handbook*. New York, Oxford: Oxford University Press.

BECK, Ulrich (2002) *La sociedad del riesgo global*, Madrid Siglo XXI.

- BESTARD, Joan CONTRERAS, Jesús (1987).- *Barbaros, paganos, salvajes y primitivos. Una introduccion a la Antropologia. Barcelona, Barcanova.*
- BOHANNAN, Laura 1995 [1966] "Shakespeare en la selva", H. Velasco (comp.) *Lecturas de Antropologia Social y Cultural.* Madrid: UNED, p. 83-93.
- CATEDRA, María (coord.) (1991) *Los espanoles vistos por los antropologos.* Madrid: Júcar.
- CAVALLI SFORZA, Luca; CAVALLI SFORZA, Francesco (1994).- *Quienes somos. Historia de la diversidad humana.* Barcelona, Crítica.
- CLIFFORD, James; MARCUS, George. E. (eds.) (1991) *Retoricas de la antropologia.* Madrid: Júcar.
- COHEN, Anthony. (1986) *Symbolizing Boundaries,* ManchesterUniversityPress.
- D'ANDRADE, Roy G.(1995) *The development of Cognitive Anthropology,* Cambridge, Cambridge University Press.
- DOUGLAS, Mary (1966). *Purity and Danger.*
- FABIETTI, Ugo (1997) "De la etnización al conflicto étnico: hutus y tutsi en Ruanda", *L'identita etnica. Storia e critica di un concetto equivoco.* Roma: La Nuova Italia Scientifica.
- FEIXA, Carles (1998). *De jovenes bandas y tribus,* Barcelona Anagrama
- FRIEDMAN, Jonathan (1994) *Cultural identity and Global Process,* London, Sage.
- GEERTZ, Clifford (1987) *La interpretación de las culturas,* Barcelona, Gedisa
- GEERTZ, Clifford (1973). *La interpretacion de las culturas,* Gedisa, Barcelona.
- GENNEP, Arnold van, (1960 [1909]) *Rites of Passage,* Routledge, London.
- GLUCKMAN, Max (1955). *The Judicial Process among the Barotse of Northern Rhodesia,* ManchesterUniversity Press.
- GOFFMAN, Erving (1993) *La presentacion de la persona en la vida cotidiana,* Buenos Aires, Amorrortu.
- GONZALEZ ECHEVARRIA, Aurora. (1994) *Teorias de parentesco. Nuevas aproximaciones,* Eudema, Madrid.
- HALL. Stuart & DU GAY, Paul (eds.) (1996) *Questions of cultural identity,* London, Sage Publications.
- HARRIS, Marvin (1991).- *Nuestra especie.* Madrid, Alianza Editorial.
- KAHN, J.S. (ed.) (1975).- *El concepto de cultura.* Barcelona, Anagrama.
- KUPER, Adam. (1973) *Antropologia y antropologos: la escuela britanica (1922-1972),* Anagrama, Barcelona.
- LABURTHE-TOLRA, Philippe; WARNIER, Jean-Pierre (1993) *Etnología y antropologia.* Madrid, Akal.
- LEACH, Edmund R. (1970) *Political Systems of Highland Burma,* Athlone, London.
- LEAKEY, Richard; LEWIN, Roger (1994).- *Nuestros origenes.* Barcelona, Crítica.
- LEVI-STRAUSS, Claude (1993).- *Razay cultura.* Madrid, Cátedra.
- LEVI STRAUSS, Claude (1987) *Antropologia Estructural,* Barcelona, Paidós.
- LEVI-STRAUSS,Claude (1952) *Raca i historia,* Edicions 62, Barcelona.

- LEVI-STRAUSS, Claude et al. (1974) *Polemica sobre el origen y la universalidad de la familia*.
- LLOBERA, Josep Ramón (Ed.).- *La antropología como ciencia*. Barcelona, Anagrama.
- MALGESINI, Graciela y GIMENEZ, Carlos (2000) *Guía de conceptos sobre migraciones, racismo e interculturalidad*. Madrid: La Catarata.
- MEILLASSOUX, Claude. (1975) *Mujeres, graneros y capitals. Economía domestica y capitalismo*, Madrid Siglo XXI.
- MIDDLETON, John and E. H. Winter (eds.) (1963) *Witchcraft and Sorcery in East Africa*, Routledge & Kegan Paul, London.
- MOLINA, José Luis i VALENZUELA, Hugo (2007) *Invitación a la antropología económica*, Editorial Bellaterra, Barcelona.
- MORENO FELIÚ, Paz (comp.) (2004) *Entre las Gracias y el Molino Satanico: Lecturas de antropología económica*. Madrid: UNED.
- NEEDHAM, Rodney (ed.). (1971) *Rethinking Kinship and Marriage*, Tavistock, London.
- PEACOCK, James L. (1989).- *El enfoque de la Antropología*. Barcelona, Herder.
- ROSALDO, Renato (1993) *Culture and Truth: The Remaking of Social Analysis* New York Beacon Press.
- SABATER PI, Jordi (1978).- *El chimpance y los orígenes de la cultura*. Barcelona, Anthropos.
- SENNET, Richard (2001) *Vida urbana e identidad personal*, Madrid, Península.
- SPERBER, Dan. (1988 [1975]). *El simbolismo en general*, Anthropos, Barcelona, STRANG, V (2009) *What anthropologist do*, Oxford, Berg Publishers Limited
- TODOROV, Tzvetan i altres (1988).- *Cruce de culturas y mestizaje cultural*. Madrid, Júcar
- TURNER, V. (1990) *La selva de los simbolos*, Madrid Siglo XXI.
- VELASCO MAILLO, Honorio (2007) *Cuerpo y espacio. Simbolos y metáforas, representación y expresividad de las culturas*. Madrid Ed. Univ. Ramon Areces.
- WEINER, Annette B. (1992) *Inalienable possessions*, University of California Press, Berkeley, Los Angeles and Oxford.
- WILLIAMS, Raymond (2000) *Palabras clave: un vocabulario de la cultura y la sociedad*. Buenos Aires, Nueva visión.
- WINCH, P. (1994) *Comprender una sociedad primitiva*, Barcelona, Paidós
- MONOGRAPHS
- AIXELA, Yolanda (2000). *Mujeres en marruecos. Un análisis desde el parentesco y el género*. Ed. Bellaterra
- BENEDICT, Ruth (1974 [1946]) *El crisantemo y la espada. Patrones de la cultura japonesa*. Madrid: Alianza.
- CARO BAROJA, Julio (1990 [1955]). *Estudios saharianos*. Madrid: Júcar Universidad.
- CLASTRES, Pierre (2001 [1972]) *Cronica de los indios guayaquis*, Barcelona, Altafulla.
- DOUGLAS, Mary. 1973 [1966]. *Pureza y peligro. Un análisis de los conceptos de contaminación y tabu*. Madrid: Siglo XXI.

- EVANS-PRITCHARD, Edward E. (1976 [1937]). *Brujería, magia y oráculos entre los azande*. Barcelona: Anagrama.
- EVANS-PRITCHARD, Edward E. (1977 [1940]). *Los Nuer*. Barcelona: Anagrama.
- EVERS-ROSANDER, Eva (2004 [1991]). *Mujeres en la frontera. Tradición e identidad musulmanas en Ceuta*. Barcelona: Edicions Bellaterra.
- GRIAULE, Marcel (2000 [1966]) *Dios de agua*. Barcelona, Alta Fulla.
- KROEBER, Theodora (1992 [1964]). *Ishi. El último de la tribu*. Barcelona: Antoni Bosch. LEVI-
- STRAUSS, Claude (1988 [1955]). *Tristes trópicos*. Barcelona: Paidós.
- MALINOWSKI, Bronislaw (1975 [1922]). *Los argonautas del Pacífico Occidental. Un estudio sobre comercio y aventura entre los indígenas de los archipiélagos de la Nueva Guinea melanesica*. Barcelona: Perínsula.
- MALLART, Lluís (2009) *Soc fill dels evuzok*, Barcelona, La Campana. MIDDLETON, John (1984) *Los lugbara de Uganda*. Bellaterra, UAB, Publicaciones de Antropología Cultural. no4.
- MEAD, Margaret. (1990 [1939]). *Adolescencia y cultura en Samoa*. Barcelona: Paidós.
- PIELLA, Anna (2002). *Parentiu a Jambun. Canvis i continuïtats en una comunitat aborigen d'Austràlia*, Bellaterra: Servei de Publicacions de la UAB, Publicacions d'Antropologia Cultural, no21
- SAN ROMAN, Teresa (1997). *La diferencia inquietante. Viejas y nuevas estrategias culturales de los gitanos*. Siglo XXI.
- TOMAS, Jordi & LAMBAL, Patrick (2013) *El pescador que volia anar al país dels blancs*. Barcelona: Editorial Pòrtic.
- TURNBULL, Colin (1984 [1961]) *Los pigmeos, el pueblo de la selva*. Barcelona. Javier Vergara.
- WILLIS, Paul (1988) *Aprendiendo a trabajar*. Madrid, Akal
- WORSLEY, Peter (1980): *Al son de la trompeta final. Un estudio de los cultos "cargo" en Melanesia*. Madrid, Siglo XXI.